

Postřehy k programu 3. zasedání Zastupitelstva Libereckého kraje (30. 3. 2021)

Vážené zastupitelky, vážení zastupitelé,

naše organizace, Institut pro udržitelný rozvoj o. p. s. (IPUR), se mimo jiné dlouhodobě věnuje i problematice veřejných zakázek a fungování veřejné správy. Mimo jiné sledujeme také zasedání krajského zastupitelstva a studujeme materiály předkládané k projednání. V letošním roce tuto naši činnost podpořilo i Ministerstvo spravedlnosti ČR v rámci dotačního titulu „Prevence korupčního jednání“.

Víme, že většina z Vás je neuvolněných, má hodně práce v rámci svých zaměstnání a může pro Vás být časově obtížné během jednoho týdne prostudovat obsáhlé materiály předložené k projednání. K programu 3. zasedání Zastupitelstva Libereckého kraje v 2021 si Vám proto dovoluujeme předložit několik našich postřehů, které by pro Vás mohly být zajímavé. Budeme rádi i za případnou zpětnou vazbu z vaší strany.

Bod č. 8 - Záměr zajištění úvěrových zdrojů Libereckým krajem na dofinancování projektu „Modernizace KNL – Etapa č. 1 v letech 2022 až 2025“ – znění poptávkové dokumentace a zásadní parametry úvěru

Jedná se o největší krajskou investici za poslední dekádu. Celková hodnota včetně vybavení Centra urgentní medicíny se má pohybovat okolo 3,5 miliardy korun (částka 2 420 mil. Kč, uvedená v materiálech pro zastupitele, je bez vybavení). Jsme si vědomi, že zastupitelstvo tentokrát bude jednat o záměru zajištění úvěrových zdrojů, nicméně bychom vám v této souvislosti rádi poskytli několik podnětů souvisejících s přípravou a realizací takto významné investiční akce. Mimo jiné proto, že u jiné významné investiční akce kraje, kterým byla rekonstrukce budovy „D“ bývalého objektu VÚTS pro potřeby tzv. podnikatelského inkubátoru, došlo k navýšení vysoutěžené ceny o 34 %, což činilo 92 mil. Kč. Podle našeho názoru se alespoň části tohoto navýšení dalo včasnými a vhodnými kroky kraje zabránit.

Ke zvážení proto předkládáme několik návrhů pro snížení rizika navyšování ceny stavby v jejím průběhu a zvýšení její transparentnosti. Jedná se například o tato opatření:

- Zveřejnit předpokládanou cenu všech veřejných zakázek s projektem spojených hned při vyhlášení zakázky, a to včetně detailního rozpadu konstrukce předpokládané ceny „do posledního šroubku“, včetně zveřejnění informace, kdo konkrétně a podle čeho zakázku za zadavatele nacenil, a včetně zveřejnění detailní projektové dokumentace.
- Do zadávacích podmínek výběrového řízení na zhotovitele stavby zadat podmínku, že uchazeči veškeré případné námítky a připomínky k projektové dokumentaci a nápravu jejich případných nedostatků zahrnou do nabídkové ceny a že další vícenásledky v této souvislosti budou proto vyloučeny. Tzn., že zhotovitel v případě víceprací nebude moci argumentovat chybami v projektu, jako tomu bylo např. v zakázce rekonstrukce tzv. podnikatelského inkubátoru. U takto rozsáhlé zakázky je požadavek na detailní prověření projektové dokumentace ze strany uchazeče o zakázku více než žádoucí.
- V zadávacích podmínkách výběrového řízení na technický dozor investora ošetřit, aby TDI nebyl provázán se zhotovitelem stavby ani s dalšími stavebními firmami a aby cena za služby TDI nebyla

hlavním hodnotícím kritériem. Vzhledem k velikosti zakázky navrhujeme zvážit i stanovení pevné ceny za výkon TDI a soutěžit pouze kvalitu a rozsah nabídky podle předem daných kritérií, kterým by mohla být i otázka finanční sankce za navýšení, resp. bonifikace TDI za nenavýšení ceny zakázky.

- Jako vhodné se nám jeví i angažování profesně a kapacitně způsobilé firmy pro nezávislou supervizi vybrané firmy na TDI.
- Uložit zhotoviteli povinnost vést elektronický stavební deník, který bude k dispozici i zastupitelům a veřejnosti.
- Zřídit veřejně přístupný samostatný web o projektu a průběhu veřejné zakázky, kde v přehledné formě budou údaje o výběrových řízeních, uchazečích a dodavatelích a rovněž například i zprávy z kontrolních dnů kvality, zprávy TDI apod., neboť tyto důležité dokumenty dosud veřejně přístupné nebývají.

Výše uvedené návrhy mají za cíl snížit riziko, že dojde k navyšování ceny této zakázky. V případě dotazů k našim návrhům je rádi zodpovíme. Věříme, že tento projekt kraje a výše uvedená opatření by mohla následně sloužit i jako vzor transparentnosti pro další nadlimitní krajské i národní zakázky.

Body č. 29 a 30 - Závazek spolufinancování projektu „FVE Gymnázium Žitavská – Česká Lípa“ a Závazek spolufinancování projektu „FVE Gymnázium Dr. Antona Randy – Jablonec nad Nisou“

V podkladech k tomuto bodu postrádáme zejména informace o ekonomické návratnosti projektu. Dále je poněkud zarážející, že investor, tedy kraj, nemá dosud vyjasněnu vlastnickou strukturu budoucí fotovoltaické elektrárny – vyplývá to ze zveřejněných podkladů. Vzhledem k medializovaným případům, kdy do různých FVE v ČR investovaly i firmy s nejasnou majetkovou strukturou, by zastupitelé měli mít v době schvalování závazku spolufinancování takového projektu z veřejných zdrojů dle našeho názoru mít jasno.

V rámci doplnění podkladů, případně v diskusi přímo na zasedání, by bylo vhodné zajistit odpovědi na tyto otázky:

- Kdo bude majitelem plánované FVE?
- Pokud bude provozovatel odlišný od majitele, tak kdo jím bude a za jakých podmínek bude FVE provozovat, včetně otázky metody výpočtu provozního zisku a jeho rozdělení.
- Jaký je základní finanční plán tohoto projektu, minimálně obsahující varianty velikosti investice, varianty podílů dotace, v návaznosti na to návratnosti investice a výši očekávané úspory nejen Kč, ale i CO₂. (v příložené dokumentaci k tomuto bodu jsme tyto informace nenalezli).

Bod č. 33 – Změna rozpočtu - rozpočtové opatření č. 61/21 - zapojení příjmů z prodeje nemovitého majetku, úprava kapitol 920 14 – kapitálové výdaje, odbor investic a správy nemovitého majetku a 912 04 – účelové příspěvky PO, odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu na zajištění akce pro Dětský domov, Jablonec nad Nisou, Pasecká 20, příspěvková organizace – Rekonstrukce objektu Pasecká 20, Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace

Záměr kraje podpořit organizace starající se o děti je, bohužel, v tomto případě doprovázen ne příliš transparentním prodejem majetku. Daný majetek byl prodán v lednu 2021 za 12,9 mil Kč firmě LSC,

spol. s r.o. Rada kraje schválila na svém 9. zasedání konaném dne 9. 6. 2020 záměr tohoto prodeje. Bohužel se nám nepodařilo v materiálech kraje dohledat odhad ceny, respektive způsob stanovení minimální prodejní ceny, předmětné nemovitosti. Jedná se o lukrativní nemovitost v centru města Jablonce nad Nisou a zdá se překvapivé, že by se o koupi ucházel pouze jediný zájemce.

Samotný prodej byl schválen zastupitelstvem LK dne 22. 12. 2020. V předkládaném materiálu z prosince 2020, který se týkal tohoto prodeje, ani v podkladech na aktuální zastupitelstvo bohužel nevidíme přiloženy důležité informace o prodeji krajského majetku:

- Jak se oslovovali zájemci, kolik jich bylo, jakou částku zájemci nabídli?
- Jak probíhal samotný prodej, zda se jednalo se o veřejnou dražbu či se prodávalo jiným způsobem (jakým)?

Odpovědi na tyto otázky by měli zastupitelé znát. Nejde jen o běžnou změnu rozpočtu, ale je třeba znát celkovou ekonomickou stránku tohoto bodu, tj. i okolnosti prvotního prodeje krajského majetku, který inicioval tuto změnu rozpočtu.

Krom toho Liberecký kraj prodal svůj majetek firmě LSC, spol. s r. o., která od roku 2016 nezveřejňuje v obchodním rejstříku zákonem dané povinné údaje o sobě. Nezveřejňování informací firmami, které jsou navíc obchodními partnery státu a jeho složek, je aktuálně téma i na vládní úrovni a je dle zákona postížitelné pokutami.

- Navrhujeme proto, aby Liberecký kraj dal pro majetkoprávní operace stejnou podmínku, která platí již pro přidělování dotací, tedy že účastník smluvního vztahu s krajem musí mít zveřejněné povinné údaje v příslušném rejstříku.

Bod č. 59 – Změna rozpočtu - rozpočtové opatření č. 97/21 – snížení výdajů v kapitole 919 03 - Pokladní správa, ekonomický odbor a navýšení výdajů v kapitole 920 06 - Kapitálové výdaje, odbor dopravy; peněžitý příplatek do vlastního kapitálu mimo základní kapitál společnosti Autobusy LK, s.r.o.

Liberecký kraj se chystá investovat dalších 60 milionů korun do svého vlastního dopravce. Zastupitelé by před hlasováním měli být dle našeho názoru seznámeni s těmito podklady a informacemi:

- (Předběžná) zpráva o hospodaření vnitřního dopravce Autobusy LK, s.r.o. za rok 2020, včetně shrnutí hospodaření managementem této krajské firmy.
- Jaký byl hrubý zisk ČSAD Liberec z komerční činnosti v roce 2020? (Společnost Nexia ho v prezentaci z 13. 11. 2020 odhadla na 2,9 mil. Kč.)
- Na co konkrétně budou vloženy prostředky z krajského rozpočtu vynaloženy? Jaká bude jejich návratnost?
- Má vedení kraje spočítáno, za jakou částku na km bude ČSAD Liberec jezdit v oblasti Západ (Českolipsko)?

A na závěr obecné doporučení pro všechny body programu tohoto a příštích zasedání Zastupitelstva Libereckého kraje, zveřejňované na webu kraje:

- Oceňujeme, že každý projednávaný bod je v programu zasedání detailně popsán. Nicméně do popisu projednávaných bodů by bylo vhodné nově doplňovat i jeho finanční velikost (nejlépe v řádu tis. Kč) a případně i další měrné jednotky (m² u pozemků apod.). Podstatně by to pro zastupitele i veřejnost zpřehlednilo významnost každého projednávaného bodu, jakých je velké množství a málokdo má čas detailně pročítat každý bod.

V případě Vašich dotazů nebo připomínek k výše uvedenému se na nás můžete obrátit e-mailem na adresu mojziso@ipur.cz.

29. 3. 2021

Tým IPUR ve složení Ing. Andrea Mojžíšová, Libor Škoda, Mgr. Jaroslav Tauchman, Mgr. Jiří Římánek

Tento materiál byl zpracován v rámci projektu podpořeného Ministerstvem spravedlnosti ČR v dotačním titulu „Prevence korupčního jednání“.

Projekt podpořila rovněž Nadace OSF v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a posílení kapacit neziskových organizací. Cílem programu je dále inspirace k aktivnímu občanství a pomoc znevýhodněným skupinám. Program Active Citizens Fund vstoupil do České republiky v září roku 2019 s cílem podpořit neziskové organizace neohledně na jejich velikost a zkušenosti. V České republice jej spravuje konsorcium, které tvoří Nadace OSF, Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a Skautský institut. Program je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014–2021. Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snížení ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s 15 evropskými státy. Důležitým posláním programu je také spolupráce mezi Českou republikou a dárcovskými státy. Jde o spolupráci mezi českými neziskovými organizacemi a organizacemi z Islandu, Lichtenštejnska a Norska.“

The project is being supported by the Open Society Fund Prague from the Active Citizens Fund. The programme promotes citizens' active participation in the public life and decision making and builds capacities of civil society organizations. It promotes respect of human dignity, freedom, democracy, equality, the rule of law and the respect for human rights including the rights of persons belonging to minorities. Active Citizens Fund came to the Czech Republic in September 2019 with the goal to support CSOs regardless of their size and experience. It is operated by the Open Society Fund Prague, Committee of Good Will - the Olga Havel Foundation and Scout Institute. The Active Citizens Fund is financed from EEA and Norway Grants 2014–2021. With EEA Grants, Iceland, Liechtenstein and Norway contribute towards a reduction in economic and social disparity and the strengthening of mutual cooperation in Europe. One of the important objectives of the programme is strengthening bilateral cooperation between donor and beneficiary states through financial contributions in specified priority sectors. It supports bilateral relations between the donor states Norway, Iceland, and Liechtenstein and the Czech Republic.“

**Měníme systém.
Sodvahu.**

Nadace OSF

